

КУЛТУРА

Търси за...

В целия сайт

Култура - Брой 2 (2441), 19 януари 2007

Български | English

ИЗБОРЪТ НА КУЛТУРА

ПОГЛЕД КЪМ СЕДМИЦАТА

НАБЛЮДАТЕЛИ

КУЛТУРЕН КОКТЕЙЛ

АНКЕТАТА НА КУЛТУРА

a+ a a-

За Първия търг – с твърде смесени чувства

В края на миналата година, преди Коледа, неочаквано и изненадващо за мнозина в Националната художествена галерия се проведе Първи търг за *съвременно* изкуство в България. Основната му цел беше със събраните средства да се основе Национален фонд за създаване на Музей, който веднъж беше наричан "музей на *модерното*", а друг път на "*модерното и съвременното*" изкуство у нас...

Търгът беше организиран от БОМИ (Българско общество за *модерно* изкуство). За участници – пряко и задочно – бяха привлечени както утвърдени съвременни автори, като Хубен Черкелов, Венцислав Занков или Цветан Кръстев, така и напълно неизвестни художници, като Иван Костов например, чиито миниатюрни дърворезбени релефи "Бягство в Египет" и "Богородица с младенец", които трудно бихме определили като съвременно изкуство, се продадоха при голям интерес. И така, без особен ред, можем да изброим още имената на Петко Дурмана, Иван Тафров, Румен Жеков, Ива Яранова, Виргиния Пенчева, Красимир Добрев, Красимир Карабаджаков, Пенка Минчева, Катя Дамянова, Димитър Яранов, Димитър Грозданов, Албена Михайлова, Дечко Узунов, Георги Попов-Джон, Любомир Далчев, Христо Явашев...

*

Организирането и провеждането на този първи по рода си търг оставиха у мен (а и у много други) поредица от противоречиви чувства, които клонят повече към негативизма.

Ако трябва да започна с маркирането на положителните страни на начинанието, на първо място ще кажа, че вероятно съвременното ни изкуство се нуждае от подобен "отчаян вопъл" за привличане на вниманието към себе си, още повече, че за първи път се постави въпросът за конкретни действия по набирането на средства за музей, където да се съхраняват произведенията, създадени в страната през последните 15-20 години. (Всички знаем, че отдавна се правят постъпки за основаването на такъв, но засега конкретен резултат няма.) Освен това (отново за първи път) се заговори за пазар и пари за съвременното изкуство у нас. Лошото е, че добрата заявка за случването на нещо толкова важно и необходимо на практика беше опорочена още от самото начало и, още по-лошо, от самите организатори.

Интересното в случая е, че "шумът се вдигна" не от страна на самите художници или от изкуствоведите (професионалистите в областта), а от журналистката на вестник "Труд" Нада Нешева, която се явяваше лице на БОМИ. Като цяло от въпросното общество беше подадена твърде озадачаваща и объркваща информация. Предприетите действия около търга не могат да бъдат определени по друг начин, освен като лаишки ентузиазъм или действие заради самото действие. Търгът беше по-скоро театър на абсурда, участниците приличаха на аматьори, които не са съвсем наясно с ролите си, а режисьорът и сценаристът явно не си бяха дали никакъв труд да организират действието коректно, да уточнят използваната терминология, както и да си изградят ясна представа за водещите лица и събития в разглежданата област от избрания исторически период.

За БОМИ впрочем не се знае нищо друго, освен че е основано в края на юли м.г. в София и целта му е "*кампания за изграждане на Музей на модерното и съвременното изкуство в страната*". Неговите учредители "*са представители на медиите, рекламния*

бизнес, киноиндустрията, лидери във финансовия сектор, млади архитекти и артисти“. Имена обаче няма, с изключение на това на председателя - проф. д-р Андрей Наков (*известен френски изкуствовед от български произход, който е специалист по дадаизъм, конструктивизъм и абстрактно изкуство*). Първата акция на БОМИ е артобяд, наречен "Изяж изкуството", организиран от проф. Марк Бретийо (създател на дисциплината кулинарен дизайн в колежа в Реймс, Франция). *"Целта е да се покаже на българската публика, че музеят за модерно изкуство не е склад за мъртви картини, а нещо живо и истинско като храната."*

*

Търгът беше открит иронично от директора на НХА Борис Данаилов и със сдържан ентузиазъм от министъра на културата Стефан Данаилов, който определи начинанието като *"красива антиутопия"* и каза, че се надява *"тази първа стъпка, която днес правим, да помогне, като съм убеден, че тази идея на нашите приятели ще бъде подкрепена от държавата в лицето на Министерството на културата"*.

След това водещият на играта "Сделка или не" по Нова телевизия Румен Луканов разигра търга, бъркайки имена и понятия. Но това явно нямаше особено значение, важното беше да се продава. И така, на сравнително ниска цена се изтъргуваха – очаквано – предимно картини с разпознаваеми сюжети. Изненадващо беше продадена една инсталация на Венцислав Занков. (Все пак и това е постижение.) Борис Данаилов си купи за 20 евро бутилка вино (инсталация) със заглавие "Извличане на токсините от тялото" на Петко Дурмана, а Стефан Данаилов даде 600 евро за акварел на Дечко Узунов ("Проект за изложба на Жорж Папазов"). За 500 евро беше купен билет за 5-дневна музикална разходка по Дунав с кораб, а за най-голяма сума (9600 евро) беше продаден маслен "Пейзаж" на Христо Явашев от 1956.

*

На шега или наистина шоуто, наречено Първи търг за съвременно изкуство, все пак събра някакви средства (20000 евро), които съвсем не бяха дадени за съвременно изкуство, но "както и да е"...

След всичко казано дотук ми става малко тъжно. Някъде толкова пари се дават за едно произведение, а вероятно тук определени хора тръпнат от удоволствие, че са направили *нещо* за родното ни изкуство. Сигурно има много, които ще кажат "Стига с тоя негативизъм, стига с това говорене, стига с това писане, ако може някой – да го направи по-добре." Ами явно няма такъв. Няма човек (личност, фонд, фондация), който да повярва, че си заслужава да се похарчат *много* пари за създаването на такъв (частен) музей. Няма държавна (институционална) подкрепа за изграждането на такъв (национален държавен) музей. Няма! Като че ли никой "с пари" не вярва, че би имало някаква полза от него. Друг е въпросът, щом толкова говорим (а някои вече правят) за този музей, има ли изобщо яснота какво точно ще има в него. Ако си представим, че сграда за музей все пак се намери – вероятно тогава ще започнат исторически битки кой точно да се настани в нея, кое е истинското съвременно изкуство, което да се покаже там, от кога точно е започнало да съществува... Тук конформистите ще кажат: защо ни е изобщо подобен музей, само да се усложняват нещата и да се предизвикват конфликти! Тази тема вече стана досадна. Явно ще трябва да продължим да си живеем без такъв музей, както и досега сме го правили.

Ако обаче решим да не се примиряваме, предприетите действия трябва да бъдат не еднолични "за чест и слава", а усилия на всички. И е крайно време да го разберем. Освен това трябва да има приоритети при подкрепата на подобни начинания от институциите – и от страна на Министерството на културата, и от страна на Националната художествена галерия. Усилията трябва да бъдат професионално издържани, с ясни послания, а не да объркват още повече обществото. А с този свой акт на подкрепа на "Първия търг" те утвърдиха нещо, което, по всичко личи, не е наясно само със себе си. Постфактум можем само да си зададем въпроса какво ще стане със събраните 20000 евро и кой ще се разпорежда с тях. Вероятно ще изчезнат в нечий джоб, както често се случва. Дано пък се окаже, че не съм била права...

Светла Петкова

[още от автора](#)

[Коментари от читатели](#)

[Добавяне на коментар](#)

[За да добавяте коментари, трябва да се регистрирате тук.](#)

[АРХИВ](#) [РЕКЛАМА](#) [ЗА КОНТАКТИ](#) [ПРИЯТЕЛИ](#)

КУЛТУРА

СЕДМИЧНИК ЗА ИЗКУСТВО, КУЛТУРА И ПУБЛИЦИСТИКА
ИЗДАНИЕ НА ФОНДАЦИЯ КОМУНИТАС

ХРИСТИЯНСТВО
КУЛТУРА

© 2009 ФОНДАЦИЯ КОМУНИТАС | Created by [CRISD](#)

WebCounter